

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE

Okružni sud u Požegi, u vijeću sastavljenom od suca ovog suda Zvonimira Rakonića, kao predsjednika vijeća, suca ovog suda Žarka Kralja, te sudaca porotnika Pave Crljena, Ivana Jurjevića i Nevenke Husić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tatjane Obradović, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženika LUKE PONORCA i dr., zbog krivičnog djela iz članka 142. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, dana 26. travnja 1993. godine održane javne glavne rasprave u prisutnosti zamjenice okružnog javnog tužitelja iz Požege Božene Jurković, te branitelja optuženika Željka Thüra, odvjetnika iz Požege, a u nenazočnosti optuženika

p r e s u d i o j e

I. optuženik LUKA PONORAC, [REDACTED]

II. optuženik LUKA NIKODINVIĆ, [REDACTED]

III. optuženik MIODRAG SIMEUNOVIĆ, [REDACTED]

IV. optuženik RAJKO DREKOVIĆ, [REDACTED]

k r i v i s u

što su:

dana 28. kolovoza 1991. godine oko 13 sati u selu Lučinci, Općina Požega, kao pripadnici srbočetničkih formacija

koje su bile locirane na Bučju, te im je namjera bila ugrožavanje teritorija Republike Hrvatske, naoružani došli u skladište prodavaonice PPK Kutjevo u kojem je radio Željko Makarun, te uzeli od istoga razne robe, a zatim pod prijetnjom oružja natjerali Željka Makaruna da pade s njima, te su ga odveli na Bučje, gdje je Željko Makarun bio zatočen 42 dana, a zatim su ga fizički i psihički maltretirali, kao i druge zatočenike - civile sa područja Slavonije, izglednjavali ih i tukli da bi nakon 42 dana zatočeništva razmijenili ga za srbočetničke ekstremiste koji su uhićeni na teritoriju Republike Hrvatske, a postupajući za sve vrijeme dok je Željko Makarun bio zatočen na Bučju protivno 4. ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba mučili civilno stanovništvo, te nečovječno postupali prema njemu,

čime su počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva opisano i kažnjivo po članku 142. OKZH, pa se na osnovu istog zakonskog propisa

o s u d u j u

na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina svaki.

Na osnovu članka 98. stavka 4. Zakona o krivičnom postupku (ZKP) svi optuženici se oslobađaju naknade troškova krivičnog postupka iz članka 95. stavka 2. točke 1. i 6. ZKP, i isti padaju na teret budžetskih sredstava.

Obrazloženje

Krivičnom prijavom i ostalom kriminalističkom obradom pokrenut je krivični postupak protiv optuženika Luke Ponorca, Luke Nikodinovića, Miodraga Simeunovića i Rajka Drekovića zbog osnovanosti sumnje da su počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 142. OKZH.

U toku istražnog postupka sadlušani su svjedoci Željko Makarun i Mirko Žilić.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja Okružno javno tužiteljstvo u Požezi dana 27. siječnja 1993. godine pod brojem KT-82/92 optužilo je Luku Ponorca, Luku Nikodinovića, Miodraga Simeunovića i Rajka Drekovića zbog

krivičnog djela iz članka 142. OKZH.

Kako su u konkretnom slučaju ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 300. stavka 3. i 4. ZKP glavna rasprava je provedena i donesena presuda u odsutnosti svih optuženika.

Na glavnoj raspravi saslušan je svjedok Željko Makarun, a uz suglasnost stranaka pročitan je iskaz svjedoka Mirka Žilića.

Svjedok Željko Makarun prilikom saslušanja u prethodnom postupku (spis kio.265/92, list 13) kao i na glavnoj raspravi iskazao je da je on osobno poznao sva četiri optuženika, te da je u kritično vrijeme bio zaposlen kao skladištar u trgovini PPK Kutjevo u Lučincima. Kritičnog dana, iskazao je da je oko 13 sati nalazio se ispred trgovine u Lučincima i u jednom momentu pred trgovinu je došlo teretno vozilo ruske ili poljske proizvodnje bez registarskih oznaka, te se zaustavilo a iz vozila je s mjesta suvozača izašao I. optuženik Luka Ponorac koji je bio naoružaj automatskom puškom M-70, te mu je pristupio uperivši usta cijevi navedene puške u njegova leđa i prisilivši ga da uđe u vozilo, što je on i učinio. Kada je ušao u vozilo iskazao je da su u vozilo još bile 4 osobe i da je odmah prepoznao Drekovića, Nikodinovića i Simeunovića, dok petu osobu nije prepoznao, tj. nije mogao utvrditi njezin identitet. Nakon što je ušao u vozilo iskazao je da je za upravljačem vozila bio Dreković koji je odmah stavio vozilo u pokret. U daljenjem iskazu svjedok je izjavio da su se navedenim vozilom uputili prema Milivojevcima, a zatim prema Požeškom Markovcu. Kada su došli vozilom oko sredine sela Požeški Markovac iskazao je da mu je netko od optuženika stavio povez preko očiju, koji mu nisu skidali sve do dolaska u Bučje. Za vrijeme vožnje u pravcu Bučja iskazao je da su pušcali kroz otvoren prozor, a zatim na radio-aparatu puštali borbene pjesme ekstremističkog sadržaja. U početku nije ni znao gdje je, a poslije je tek saznao da se nalazi u Bučju. Kada je došao u Bučje iskazao je da je najprije bio odveden u jednu prostoriju, a prije toga da su mu bile stavljene na ruke lisice i u toj prostoriji za stolom je sjedio vrlo korupulentan čovjek koji mu je bio poznato po videnju. Na stolu za kojim je sjedio taj čovjek iskazao je da su bili postavljeni predmeti i to gumena palica, čelična sajla i "šarafštuk". Ta osoba koja ga je saslušavala postavljala mu je razna pitanja, kao npr. gdje se nalazi njegovo oružje za koje je zadužen kao rezervni policajac, te koga je vozio svojim vozilom kroz sela Rasnu i Koprivnu, a prilikom saslušavanja da je pored njega stajala jedna osoba koja bi ga u više navrata fizički udarala. Nakon saslušanja u vremenskom razmaku od oko pola sata svjedok je iskazao da je izveden iz prostorije i zavezanih očiju prebačen je u drugu prostoriju gdje se nalazilo oko 15 zatočenika, mahom ljudi s pakračkog područja. prilikom prolaska kroz hodnik prisutni četnici su ga udarali rukama i nogama. kada je došao u tu prostoriju gdje je bilo više zatočenika iskazao je da mu je bio skinut povez s očiju i tom prilikom da je uočio da

su svi civili zatočnici bili isprebijani, a među civilima da je bilo i starijih ljudi koji su bili toliko pretučeni da su ležali na podu na trbuhu i nisu se mogli ni pomći. Svjedok je nadalje iskazao da je bio u više navrata saslušan i da su mu uvijek bila postavljena ista pitanja i da je prilikom svakog saslušanja slijedilo kako fizičko, tako i psihičko maltretiranje.

Svjedok je nadalje iskazao da kada je bio saslušan i fizički maltretiran da je uvijek imao povez na očima, a obzirom na pitanja koja su mu bila postavljena da je stvorio zaključak da ga ispituju osobe koje ga poznaju, pa iz toga zaključuje da su ga mogli fizički napadati i maltretirati i svi optuženici.

Svjedok je nadalje iskazao da se on u zatočeništvu nalazio 42 dana tj. sve do 7. listopada 1991. godine kada je došlo do razmjene sa srbočetničkim teroristima koji su bili uhićeni na teritoriju Republike Hrvatske.

Svjedok Mirko Žilić, čiji je iskaz uz suglasnost stranaka pročitao, iskazao je da je on kritičnog dana kao cestar vršio postavljanje table u selu Lučinci, i tom prilikom se uputio u trgovinu po cigarete i kada je došao u trgovinu uočio je veliko bijelo vozilo a u vozilu i oko vozila bilo je oko 5 osoba. Sve osobe su bile naoružane a bile su obučene u civilna odijela, s tim što su na nogama imale vojne čizme. Tom prilikom jedna od osoba mu je pristupila te mu zaprijetila kazavši mu da se nikuda ne miče a obzirom na takav postupak svjedok je iskazao da se on tako uplašio da uopće više ništa nije primjećivao nego se samo tresao od straha. Vidio je kada su te osobe Željka Makaruna pod prijetnjom oružja odvele.

Iz iskaza oštećenika kao svjedoka Željka Makaruna koji je bio od strane srbočetničkih ekstremista otet te prisilno odveden u mjesto Bučje nedvojbeno slijedi da su počinio ovog krivičnog djela svi optuženici koje je navedeni svjedok osobno poznavao. Nadalje iz iskaza navedenog svjedoka proizlazi da su optuženici psihički i fizički maltretirali ne samo njega nego i niz drugih osoba koje su također bile nasilno dovedene u mjesto Bučje. Svi optuženici su naoružani došli u selo Lučince te nasilno odveli svjedoka, dakle, osobu koja nije sudjelovala neposredno u oružanom sukobu s odmetnicima od vlasti, koji su imali za cilj da na teritoriju Republike Hrvatske stvore takozvanu "Veliku Srbiju". Optuženici su, prisilno odvedeći Željka Makaruna, te ga držeći u zatočeništvu na Bučju, postupali protivno ženevskoj konvenciji o humanizaciji ratovanja.

Zakonske odredbe o ratnim zločinima temelje se naročito na četiri ženevske konvencije o humanizaciji rata iz 1949. godine, od kojih je jedna od tih i konvencija o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata.

Osim toga, optuženici su se ogriješili i o dopunu navedene konvencije iz 1977. godine.

Suština ovog krivičnog djela je u tome što ono predstavlja najteže povrede međunarodnog ratnog prava, obuhvaćajući u prvom redu nečovječni odnos i teške represalije prema civilnom stanovništvu u ratu ili tokom oružanih sukoba, kao i uz povredu zakona i običaja rata, međunarodnog ratnog prava.

Općenito se može reći da se ovo djelo sastoji u osobito teškom nečovječnom postupanju prema civilnom stanovništvu, ili prema njegovoj imovini za vrijeme rata, gdje su uvijek povređena pravila međunarodnog ratnog prava.

Iz iskaza svjedoka Željka Makaruna, kome sud u cijelosti poklanja vjeru, jer je svjedok na vrlo jasan i decidan način prikazao cijeli tok događaja, nedvojbeno proizlazi da su svi optuženici počinili navedeno krivično djelo, kako im to optužba stavlja na teret, pa ih je s razloga toga sud i proglasio krivima.

Prilikom izricanja kazne sud je imao u vidu kod optuženika kao otegotnu okolnost što su isti svojim radnjama kao odmetnici na osobito uvredljiv i ponižavajući način postupali, ne samo prema Željku Makarunu, nego i prema ostalim civilima zatočenicima, te sam način izvršenja djela, dok im kao olakotno nije ništa uzeo u obzir, pa sve to imajući u vidu sud je optuženicima izrekao kaznu zatvora u trajnju od 8 godina svakome, smatrajući da se jedino ovakvom kaznom može ostvariti svrha kažnjavanja predviđena u članku 33. OKZH.

Obzirom da se svi optuženici nalaze u bijegu, te su kao takvi nedostupni državnim organima sud je iste u smislu članka 98. stavka 4. ZKP oslobodio od naknade troškova krivičnog postupka.

Zbog izloženog, presuđeno je kao u izreci.

U Požegi, na dan 26. travnja 1993. g.

ZAPISNIČAR:

Tatjana Obradović, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Zvonimir Rakonić, v.r

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpravka iste. Žalba se podnosi u tri istovjetna primjerka ovom sudu poštom preporučeno ili neposredno. O žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DNA:

1. OJT, na KT-82/:2
2. Optuženicima putem oglasne ploče
3. Branitelj Željko Tih, odvjetnik, Požega

Suglasnost ovog prijepisa sa izvornikom
ovjerava upravitelj kancelarije
(Marija Raguž, dipl. iur.)

